

The Holy See

PAPA FRANJO

ANGELUS

*Trg Svetog Petra
Nedjelja, 10. prosinca 2023.*

[[Multimedia](#)]

Draga braćo i sestre, dobar dan!

Na ovu Drugu nedjelju došašća Evanđelje nam govori o Ivanu Krstitelju, Isusovom preteči (usp. *Mk* 1, 1-8) i opisuje ga kao „glas [koji] viče u pustinji“ (r. 3). Pustinja, ta pustoš u kojoj nema komunikacije, i glas, sredstvo govora, doimaju se kao dvije oprečne slike, no u Krstitelju se združuju.

Pustinja. Ivan propovijeda tamo, blizu rijeke Jordan, blizu mjesta gdje je njegov narod, prije mnogo stoljeća, bio ušao u obećanu zemlju (usp. *Još* 3, 1-17). Kao da želi time reći: da bismo čuli Boga moramo se vratiti na mjesto na kojem je četrdeset godina Bog pratio, štitio i odgajao svoj narod – u pustinju. To je mjesto tišine i onog bitnog, gdje si čovjek ne može priuštiti to da gubi vrijeme na beskorisnim stvarima, već se mora usredotočiti na ono što je bitno za život.

I to je trajno aktualan podsjećaj: da bi krenuli putem života potrebno je lišiti se onog „suvišnog“, jer živjeti dobro ne znači napuniti se beskorisnim stvarima, već osloboditi se suvišnog kako bismo uronili duboko u sebe i shvatili ono što je zaista važno pred Bogom. Samo ako, šutnjom i molitvom, napravimo mjesta Isusu, koji je Riječ Očeva, moći ćemo se osloboditi onečišćenja ispraznih riječi i brbljanja.

Šutnja i umjerenost – u riječima, u korištenju stvari, medijâ i društvenih mreža – nisu samo “cvjetići” ili vrline, nego bitni elementi kršćanskog života.

I tako dolazimo do druge slike, a to je *glas*. To je sredstvo kojim izražavamo ono što mislimo i nosimo u srcu. Shvaćamo, dakle, da je jako povezan s tišinom, zato što izražava ono što sazrijeva u našoj nutrini, iz slušanja onoga što Duh sugerira. Braćo i sestre, ako se ne zna šutjeti, teško će se imati što dobro za reći; dok, što je pažljivija tišina, to je riječ jača. Kod Ivana Krstitelja taj glas je povezan s autentičnošću njegova iskustva i bistrinom njegova srca.

Možemo se zapitati: kakvo mjesto zauzima tišina u mojim danima? Je li to prazna tišina, koja me možda čini potištenim, ili prostor slušanja, molitve, gdje se može čuvati srce? Je li moj život trezven ili pun suvišnih stvari? Cijenimo tišinu, sabranost i slušanje čak i ako to znači plivati protiv struje. Neka nam Marija, Djevica šutnje, pomogne voljeti pustinju, postati vjerodostojni glasovi koji navješćuju njezina Sina koji dolazi.

Nakon Angelusa

Draga braćo i sestre!

Prije 75 godina, 10. prosinca 1948. godine, potpisana je Opća deklaracija o ljudskim pravima. To je kao glavna cesta, na kojoj je učinjeno mnogo koraka naprijed, ali mnoge tek treba učiniti, a nažalost ponekad idemo i unatrag. Predano zalaganje za ljudska prava nikada nije završeno! U tom pogledu, izražavam svoju blizinu svima onima koji se, bez busanja u prsa, u konkretnoj svakodnevici, bore i plaćaju osobnu cijenu za obranu prava onih koji ne kotiraju visoko na društvenoj ljestvici.

Veseli me oslobađanje značajnog broja armenskih i azerbajdžanskih zatvorenika. S velikom nadom gledam na taj pozitivan znak za odnose između Armenije i Azerbajdžana, za mir na Južnom Kavkazu, te potičem dvije strane i njihove vođe da što prije sklope mirovni ugovor.

Klimatska konferencija COP 28, koja se održava u Dubaiju, završit će za nekoliko dana. Molim vas da molite da se postignu dobri rezultati u brizi za naš zajednički dom i zaštiti stanovništva.

I nastavimo moliti za stanovništvo koje pati zbog rata. Idemo prema Božiću: hoćemo li, uz Božju pomoć, moći učiniti konkretne korake prema miru? To nije lako, znamo to. Neki sukobi imaju duboke povijesne korijene. Ali imamo i svjedočanstvo muškaraca i žena koji su mudro i strpljivo radili na mirnom suživotu. Neka se slijedi njihov primjer! Neka se ulože svi naponi u rješavanju i uklanjanju uzroka sukoba. A u međuvremenu – kad već govorimo o ljudskim pravima – neka se zaštite civili, bolnice, bogomolje, neka se taoci puste na slobodu i zajamči humanitarnu pomoć. Ne

zaboravimo napaćenu Ukrajinu, Palestinu, Izrael.

Jamčim svoje molitve i za žrtve požara koji se prije dva dana dogodio u bolnici u Tivoliju.

Srdačno pozdravljam sve vas, Rimljane i hodočasnike iz Italije i drugih dijelova svijeta, posebno vjernike iz San Nicola Manfredija, odrasle izviđače iz Scafatija i skupine mladih iz Nevolija, Gerenzana i Roviga.

Svima želim ugodnu nedjelju. I molim vas ne zaboravite moliti za mene. Dobar tek i doviđenja!